

KUOPIO

Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja kirjaston yhteistyö monikielisyiden tukemisessa

Monikielisen asiakkaan
kohtaaminen –webinaari

Kieli- ja kulttuuriopettaja

Elina Hartikainen 20.3.2023

Monikielisyden tukeminen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen näkökulmasta

- Varhaiskasvatus ja perusopetus on osa kulttuurisesti muuntuvaa ja monimuotoista yhteiskuntaa.
- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tehtävänä on yhdessä huoltajien kanssa tukea lapsen kehittyvää monikielisyyttä ja tuoda esille oman äidinkielen tai kielten merkitystä. Vahva oman äidinkielen taito tukee uusien kielten oppimista. Äidinkieli on myös kulttuurin säilyttämisen ja siirtämisen väline. Oman äidinkielen hallinta auttaa lasta pääsemään vuorovaikutukseen oman suvun ja kieliyhteisön kanssa. Tämä vahvistaa lapsen kulttuurisen identiteetin kehittymistä.

Monikielisuuden tukeminen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen näkökulmasta

- Kasvatuksessa ja opetuksessa nähdään kielen keskeisen merkityksen lasten kehityksessä ja oppimisessa, vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä sekä identiteettien rakentumisessa ja yhteiskuntaan kuulumisessa.
- Monikielisuuden näkyväksi tekeminen tukee lasten kehitystä kulttuurisesti moninaisessa maailmassa.

Monikielisyyden tukeminen varhaiskasvatukseen, perusopetukseen ja kirjaston näkökulmasta

- Oman äidinkielen ja -kulttuurin yhdistäminen opetukseen tuottaa myönteisiä oppimistuloksia kielen oppimisessa ja lasten yleisessä oppimisen tasossa.
- Yhteistyö vanhempien kanssa on todettu hyväksi tavaksi tukea lasten oman äidinkielen vahvistumista ja lasten oppimista.
- Miten eri kieli- ja kulttuuritaustaisissa perheissä käytetään kirjoja ja luetaan lapselle. Lastenkirjoja voi olla omalla äidinkielellä joko liian vähän käytössä tai vanhemmat eivät tiedä niiden olemassaolosta tai sitten perheen kotikulttuurissa kirjojen lukeminen lapsille ei ole arvostettua.

Arvola (2021)

Oppiminen ja osallisuus

- Kasvatuksessa ja opetuksessa osallisuus on arvo ja päämäärä, jonka myötä lapsi osallistuu oman oppimisensa pedagogisiin prosesseihin, päätöksentekoon ja niiden suunnitteluun.
- Tutkimuksissa on havaittu, että osallisuus eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten osalta näyttäytyy vähäisemmältä kantaväestön lasten osallisuuteen verrattuna.

Arvola (2021)

Perusopetukseen valmistava opetus

- Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on edistää opetukseen osallistuvan oppilaan suomen tai ruotsin kielen taitoa, tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan sekä antaa tarvittavia valmiuksia perusopetusta varten
- Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa pääpaino on suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnoissa, joiden osalta tavoitteena on kehittyvä alkeiskielitaito
- . Oman äidinkielen hyvä hallinta luo edellytyksiä myös suomen/ruotsin kielen oppimiselle ja tällä kielellä tapahtuvalle muulle oppimisille

Pikku toukka paksulainen (Eric Carle)

- Käännetty yli 60 kielelle
- Saman kirjan voi lukea suomeksi ja omalla äidinkielellä
- Aiheina perhosen muodonvaihdos, aika, viikonpäivät, ruoka
- Pedagogisena työtapana käytettiin kirjan tarinan videointia
- Rohkeus käyttää kieltä, tarina omin sanoin (kielen käyttötaidot)

Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja kirjaston yhteistyön alkuaskeleet

- Kuopiossa Puijonlaakson kaupunginossa varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja kirjaston yhteistyö alkoi monikielisen lasten ja oppilaiden, sekä heidän perheiden määrän lisääntymisestä.
- Perusopetuksen valmistavat luokat sijoittuivat läheisellä Rajalan koululle
- Kuusivuotiaiden perusopetukseen valmistava opetus alkoi Kuopiossa syksyllä 2021 inklusiivisena lähiesikoulu periaatteella.

Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja kirjaston yhteistyö alkuaskeleet

- Kuopion kirjastopalvelut halusi kehittää monikielisten asiakkaiden palveluja
- Kirjastopalveluihin perustettiin työryhmä ja nimettiin yhteyshenkilö
- Tapaaminen varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja kirjastoin työntekijöiden kanssa helmikuussa 2023

Monikielisen kirjaston siirtokokoelma

- Monikielisen kirjaston siirtokokoelma tilattiin Kuopioon Puijonlaakson kirjastoon kuusivuotiaiden valmistavan opetuksen 15 eri äidinkielellä lastenkirjallisuutta.
- Monikielisestä kirjastosta tilattiin samoilla kielillä myös aikuisten kirjallisuutta
- Puoli vuotta lainattavissa

Kielikahvila

- Monikielinen ja –kulttuurinen kohtaamispaikka, jossa opitaan suomen kieltä keskustelemalla tai vaikka pelaamalla pelejä.
- Tutustutaan suomalaiseen kirjastopalveluihin.
- Puijonlaakson ja Neulamäen kirjastoissa

Tiedottaminen

- Monikielinen tiedottaminen on avain asemassa
- Ilmoitustaulut kirjastolla, varhaiskasvatusyksiköissä ja kouluilla.
- Konkreettiset tiedotteiden jakaminen suoraan varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen asiakkaille eri kielillä
- Sosiaalinen media
- Monikulttuuriset kohtaamispaikat
- Mahdollisuus "törmätä" tiedotteeseen, vaikka kauppareissulla

ЯЗЫКОВОЕ КАФЕ

ВТ 28.2. в 17 – 18.30 по

адресу Juontotie 6

БИБЛИОТЕКА

НЕУЛАМЯКИ /

NEULAMÄEN KIRJASTO

Yhdessä voimme tehdä:

- * Jakaa oikeaa tietoa yhteiskunnan palveluista, esim. vanhempainilloissa ja Kirjasto on kaverisi-kirjaseen avulla
- * Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kirjastokäynnit
- * Rohkaista tutustumaan kirjastoon
 - * Helposti lähestyttävä palvelu
- * Asiointi onnistuu ilman yhteistä kieltä

Materiaalit

- * Selkosuomi-materiaalia, kuvakirjoja, jotka olisivat suunnattu eri ikäisille lapsista koululaisiin, nuoriin ja aikuisiin. (kuvakirjat usein vauva-kirjoja)
- * Pöytäpelejä
- * Kuva-sanakortteja ja pelejä
- * Sarjakuvatlehdet ja -kirjat

KUOPIO

Kiitos!

Lähteet:

Arvola, O. 2021. Varhaiskasvatus eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten osallisuuden ja oppimisen mahdollistajana. Turun yliopiston kasvatustieteellinen tiedekunta. Väitöskirja.
<https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-29-8468-8>

Opetushallitus (2022). *Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet*. <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/varhaiskasvatussuunnitelman-perusteet-2022>

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet (2014)
https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf

Perusopetukseen valmistavan opetuksen perusteet (2015)
https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/perusopetukseen_valmistavan_opetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2015.pdf

elina.hartikainen(at)opedu.kuopio.fi
www.kuopio.fi